Lietas Nr. C30604914
Lietas arhīva Nr. CA-0421-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2015.gada 23.novembrī
Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.KLAIŠE
un tiesneses R.VĪVA un Z.ZAICEVA
ar sekretāri A.ORMANI

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. E/ un /pers. F/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Kuldīgas rajona tiesas 2015.gada 29.maija spriedumu.

Tiesas sēdē tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a

2014.gada 19.novembrī AS /Nosaukums A/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi prasību pret /pers. E/ un /pers. F/ (turpmāk- atbildētāji) par parāda piedziņu, lūdzot piedzīt solidāri no atbildētājiem par labu prasītājai neatmaksāto pamatparādu 105 043,68 EUR, procentus par kredīta izmantošanu par laiku no 2010.gada 17.janvāra līdz 2010.gada 18.martam 1197,90 EUR un tiesāšanās izdevumus, atzīt prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no neatmaksātās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei, ka arī atzīt prasītajai tiesības gūt apmierinājumu no ieķīlātā nekustamā īpašuma /adrese A/.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1278., 1290., 1304., 1319., 1326., 1587., 1692., 1698., 1699., 1702., 1703., 1753., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1934., 1943., 1945.pantu.

Ar Kuldīgas rajona tiesas 2015.gada 29.maija spriedumu prasība apmierināta pilnībā, piedzenot no atbildētājiem solidāri prasītājas labā pamatparādu 104 655,72 EUR un līgumiskos procentus 1197,90 EUR. No atbildētājiem prasītājas labā piedzīti tiesas izdevumi 1227,33 EUR no katra. Prasītājai noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6 % no simta gadā no pamatparāda summas 104 655,72 EUR. Izbeigta tiesvedība lietā daļā par tiesību atzīšanu gūt apmierinājumu no ieķīlātā nekustamā īpašuma. Valsts labā no katra atbildētāja piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,27 EUR.

Spriedumā tiesa konstatējusi, ka starp prasītāju (sākotnējais nosaukums AS "/Nosaukums C/") un /pers. H/ noslēgts līgums, uz kura pamata /pers. H/ izsniegts kredīts 250 425,44 EUR. Kredīta atmaksas termiņš noteikts 2026.gada 19.oktobris. Ar grozījumiem Nr.1 un Nr.2 Kredīta līgumā /pers. H/ izsniegts papildus kredīts 27 274 EUR un 227,66 EUR. 2006.gada 20.oktobra Galvojuma līgumā atbildētāja /pers. F/ (pirms vārda uzvārda maiņas /pers. K/) kā galviniece uzņēmusies pienākumu atbildēt prasītājai par maksājumu saistību, kas izriet no Kredīta līguma, pienācīgu izpildi. 2007.gada 4.janvāra Galvojuma līgumā atbildētājs /pers. E/ kā galvinieks uzņēmies pienākumu atbildēt prasītājai par maksājumu saistību, kas izriet no Kredīta līguma, pienācīgu izpildi.

Tiesa konstatējusi, ka pamatsummas maksājumu kavējums pieļauts no 2013.gada 5.decembra un procentu maksājumu kavējums no 2010.gada 17.janvāra. Parāds 2014.gada 4.novembrī bija 106 241,58 EUR, kas sastāvēja no pamatparāda 105 043,68 EUR un procentu parāda 1197,90 EUR.

2012.gada 3.jūlijā un 2014.gada 24.septembrī atbildētājiem nosūtīti brīdinājumi, informējot, ka galvenajai parādniecei /pers. H/ 2010.gada 18.martā pasludināts maksātnespējas process, kā rezultātā iestājies izpildes termiņš visām kredītņēmējas saistībām, kas izriet no Kredīta līguma.

Tiesa konstatējusi, ka prasītāja pieteikusi kreditora prasījumu /pers. H/ maksātnespējas procesā par Ls 190 958,99. Prasītāja precizējusi parāda apmēru uz 2015.gada 17.aprīli - 105 853,62 EUR.

Savukārt atbildētāji iesnieguši pierādījumus, ka /pers. E/ izbeigts maksātnespējas process – parādnieks atbrīvots no bankrota.

Tiesa atsaukusies uz 2000.gada 29.maija Padomes Regulu Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām (turpmāk Regula), ka spriedumam, ko izdevusi citas dalībvalsts tiesa vai kompetentā institūcija, nav nepieciešama atzīšana citā dalībvalstī. Parādnieks pierādījumu, ka viņš atbrīvots no saistībām, var uzrādīt tiesai vai kreditoram un otrai pusei šis dokuments jārespektē gluži tāpat, it kā to būtu izdevusi Latvijas tiesa.

Atbilstoši Regulas 40.pantam tiklīdz kādā dalībvalstī sākta maksātnespējas procedūra, šīs valsts tiesa, kurai ir piekritība, vai tās ieceltais likvidators nekavējoties informē zināmos kreditorus, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir citā dalībvalstī. Minētā informācija, ko sniedz ar individuālu paziņojumu, cita starpā ietver termiņus, līgumsodus, kas noteikti attiecībā uz šiem termiņiem, struktūru vai iestādi, kas ir pilnvarojusi pieņemt pieprasījumu un citus noteiktos pasākumus. Šādā paziņojumā arī jānorāda, vai kreditoriem, kuru prasījumi ir prioritāri vai nodrošināti ar lietu tiesībām, ir jāiesniedz prasījumi.

Tiesa no prasītājas paskaidrojumiem konstatējusi, ka prasītāja nav informēta par to, ka /pers. E/ saistības pret viņu ir dzēstas, nav saņēmusi uzaicinājumu iesniegt kreditora prasījumu /pers. E/ maksātnespējas lietā. Arī pats /pers. E/ nav iesniedzis dokumentu, kas apliecinātu, ka viņa saistības pret prasītāju ir dzēstas.

Tiesa atsaucoties uz Civillikuma 1402., 1587., 1699.pantu, atzinusi, ka atbildētāji ar galvojuma līgumiem, uzņēmušies atbildēt par saistībām, kas izriet no Kredīta līguma, kā pats parādnieks un prasītāja ir tiesīga celt prasību pret galviniekiem. Atbildētāji nav iesnieguši pierādījumus par pamatparāda samaksu, nav apstrīdējuši prasības summu, tāpēc tiesas ieskatā prasība par pamatparāda 104 655,72 EUR solidāru piedziņu no atbildētājiem pamatota.

Atsaucoties uz Civillikuma 1753., 1756., 1757. un 1698.pantu, Kredīta līguma 3.1.punktu, tiesa atzinusi, ka no atbildētājiem solidāri piedzenami līgumiskie procenti 1197,90 EUR par laiku no 2010.gada 17.janvārim līdz brīdim, kad galvenajai parādniecei /pers. H/ pasludināts maksātnespējas process, tas ir, līdz 2010.gada 18.martam.

Par tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis atbildētājs /pers. E/ pārsūdzot spriedumu daļā par parāda, procentu un tiesas izdevumu piedziņu no /pers. E/. Uzskata, ka pirmās instances tiesa nav noskaidrojusi lietas apstākļus un spriedusi formāli, atstājot bez ievērības Uzņēmuma reģistra lēmumu, kas izdots uz Lielbritānijas tiesas nolēmuma pamata. Lai gan tiesa pamatoti atsaukusies uz 2000.gada 29.maija Padomes Regulā Nr.1346/2000 noteikto, tomēr nav ņēmusi vērā lietā iesniegtos pierādījumus. Nepamatoti piedzenot no /pers. E/ parādu, no kura parādnieks atbrīvots pārrobežu maksātnespējas procesā, tiesa piešķīrusi bankai tiesības turpināt parāda piedziņu no parādnieka pēc maksātnespējas procesa izbeigšanas, tādejādi pārkāpjot parādnieka tiesības tikt atbrīvotam no neizpildītajām saistībām un atjaunot maksātspēju, kas ir klajā pretrunā ar maksātnespējas procesa institūta mērķi un jēgu visā

Eiropas Savienībā. Apelators norāda, ja tiesas ieskatā lietas materiālos pievienotie dokumenti nav pietiekami lietas apstākļu noskaidrošanai, tiesai bija tiesības lemt par lietas atlikšanu nevis izskatīt lietu pēc būtības bez atbildētāju klātbūtnes tiesas sēdē. Bez tam konkrētajā lietā ieķīlātais nekustamais īpašums ir izpārdots apelatora sievas /pers. H/ maksātnespējas procesā Latvijā un pārdošanas rezultātā iegūtie līdzekļi novirzīti prasītājam un izbeigta tiesvedība lietā daļā par tiesībām gūt apmierinājumu no ieķīlātā nekustamā īpašuma.

Par apelācijas sūdzībā norādīto prasītāja paskaidrojusi, ka atbildētāja apgalvojums, ka saskaņā ar Lielbritānijas Maksātnespējas likuma 281.punktu ir pilnībā atbrīvots no visiem parādiem, nav pamatots. /pers. E/ iesniegumā par bankrotu nav norādītas konkrētās galvojuma saistības pret prasītāju, bet prasītāja nav norādīta arī nenodrošināto kreditoru sarakstā, tāpēc nevar uzskatīt, ka /pers. E/ maksātnespējas procesa ietvaros atbrīvots arī no parāda, kas izriet no galvojuma līguma.

Tiesas sēdē atbildētāja /pers. E/ pilnvarotā pārstāve /pers. O/ apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem argumentiem, lūdza prasību daļā par parāda piedziņu no /pers. E/ noraidīt.

Tiesas sēdē prasītājas AS /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Ilze Jankeviča prasību uzturēja, apelācijas sūdzību lūdza noraidīt. Nenoliedza, atbildētāja argumentu, ka par maksātnespējas procesu prasītājai ir paziņots.

Civillietu tiesas kolēģija, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus un iepazīstoties ar rakstveida pierādījumiem, uzskata, ka apelācijas sūdzība ir pamatota un prasība pret atbildētāju /pers. E/ noraidāma.

Atbildētāja /pers. F/ pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

No lietas materiāliem redzams, ka 2006.gada 20.oktobrī starp prasītāju un /pers. H/ noslēgts Kredīta līgums Nr.10366/6H15, /pers. H/ saņēmusi aizdevumu 250 425,44 EUR (1.sējums, lietas 8.-12.lapa).

2006.gada 20.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. K/ noslēgts galvojuma līgums Nr.10366/6H15-2, atbildētāja uzņēmusies atbildēt par /pers. H/ saistībām kā pats parādnieks (1.sējums, lietas 24.lapa).

2006.gada 20.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ noslēgts Ķīlas līgums Nr.10366/6H15-1, atbildētājs ieķīlājis sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, /pers. H/ aizņēmuma nodrošināšanai (1.sējums, lietas 26.lapa).

2007.gada 4.janvārī starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ noslēgts Galvojuma līgums, atbildētājs uzņēmies atbildēt par /pers. H/ saistībām kā pats parādnieks (1.sējums, lietas 25.lapa).

Kredīta līgumā vairākas reizes izdarīti grozījumi- piešķirti papildus kredīti (1.sējums, lietas 14.-19.lapa).

Prasītājas un atbildētāja /pers. E/ noslēgtajā Ķīlas līgumā 2006.gada 20.oktobrī izdarīti grozījumi, jo /pers. H/ palielinājusies aizņēmuma summa (1.sējums, lietas 27.lapa).

Sakarā ar to, ka aizņēmējai /pers. H/ 2010.gada 18.martā pasludināta fiziskās personas maksātnespēja (1.sējums, lietas 58.-64.lapa), pārtraukti kredīta maksājumi, tādēļ prasība celta pret abiem galvotājiem.

2012.gada 3.jūlijā prasītāja atbildētājiem nosūtījusi brīdinājumu par aizdevuma parādu 261 607,77 EUR un nepieciešamību veikt samaksu (1.sējums, lietas 37.lapa).

2014.gada 24.septembrī prasītāja atbildētājiem nosūtījusi brīdinājumu par aizdevuma parādu 106 500,22 EUR un nepieciešamību veikt samaksu (1.sējums, lietas 37.lapa).

Attiecībā uz atbildētāju /pers. E/, tiesas kolēģijas ieskatā, prasība noraidāma.

No Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra izziņas redzams, ka atbildētājam /pers. E/ izbeigts maksātnespējas process- parādnieks atbrīvots no bankrota 2012.gada 10.februārī. Pamatojums: Lielbritānijas High Court of Justice 2012.gada 10.marta apliecinājums par atbrīvošanu Nr.849 no 2011.gada (1.sējums, lietas 174.lapa).

Tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā lietā ņemama vērā Padomes regula Nr.1346/2000 par maksātnespējas procedūrām, kas stājās spēkā 2002.gada 31.maijā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu. Padomes regula ir piemērojama arī Latvijā.

Padomes regulas preambulas 9.punktā noteikts, ka regula jāpiemēro maksātnespējas procedūrām neatkarīgi no tā vai parādnieks ir fiziska persona, juridiska persona, komersants vai privātpersona.

Atbildētājs/pers. E/ par savu galveno interešu centru (Padomes regulas preambulas 13.punkts) 2011.gada 10.februārī, kad pieteikta fiziskās personas maksātnespēja, norādījis Lielbritāniju /adrese/(2.sējums, lietas 44.lapa), tādēļ Lielbritānijas tiesai bija pamats atbildētājam piemērot maksātnespējas procedūru, kas spēkā Lielbritānijā.

Padomes regulas preambulas 21.pants nosaka, ka katram kreditoram, kura pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir Kopienā, jābūt tiesībām iesniegt prasījumus katrā maksātnespējas procedūrā, ko izskata Kopienā attiecībā uz parādnieka aktīviem.

Savukārt Padomes regulas 39.pants paredz visiem kreditoriem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, izņemot procedūras sākšanas valsti, tajā skaitā nodokļu iestādēm un sociālā nodrošinājuma iestādēm, ir tiesības rakstiski iesniegt prasījumus maksātnespējas procedūrā.

No lietas materiāliem redzams, ka lietā Nr.849 Lielbritānijas Augstajā tiesā ir izdots rīkojums par bankrotu pret /pers. E/, bankrotējušo, adrese /adrese/, 2011.gada 10.februārī. Tiek apliecināts, ka minētais /pers. E/ tika atbrīvots no viņa bankrota (2.sējums, lietas 54.lapa).

Norādot maksātnespējas procesā kreditorus, kuriem ir parāda nodrošinājums, atbildētājs attiecībā uz prasītāju norādījis, ka ir garantēts aizdevuma līgums par tīro summu 270 000 EUR, kur viņš par /pers. H/ aizņēmumu ieķīlājis savu dzīvokli (2.sējums, lietas 49.lapa). Tas apstāklis, ka atbildētājs norādījis, ka ieķīlājis tikai savu dzīvokli, nevar būt par pamatu, lai uzskatītu, ka viņš nav prasītāju norādījis kā kreditoru, jo ir norādījis gan pilnu aizdevuma summu, gan to, ka ir garantēts aizdevuma līgums.

Tādējādi secināms, ka atbildētāja maksātnespējas process uzsākts Lielbritānijā.

Saskaņā ar padomes regulas 4.panta pirmo daļu, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, uz maksātnespējas procedūru un tās sekām attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kuras teritorijā šāda procedūra ir sākta (procedūras sākšanas valsts).

Padomes regulas 40.panta pirmā daļa paredz, ka tiklīdz kādā dalībvalstī ir sākta maksātnespējas procedūra, šīs valsts tiesa, kurai ir piekritība, vai tās ieceltais likvidators nekavējoties informē zināmos kreditorus, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir citās dalībvalstīs.

Atbildētāja oficiālais likvidators 2011.gada 20.jūlijā par atbildētāja maksātnespējas procesu paziņojis prasītājai (2.sējums, lietas 153.-154.lapa), taču prasītāja nekādas pretenzijas neizvirzīja. 2012.gada 24.martā atbildētāja maksātnespējas procesa likvidators apstiprinājis, ka informējis visus atbildētāja kreditorus Latvijā (2.sējums, lietas 61.lapa).

Prasītājas pārstāve tiesas sēdē nenoliedza to, ka paziņojums par atbildētāja maksātnespēju ir saņemts.

Padomes regulas 41.pantā norādīts, ka kreditors nosūta pamatojuma dokumentu kopijas, ja tādi ir, un norāda prasījuma būtību, dienu, kad tas radies, un tā summu, to, vai viņam ir privilēģijas, nodrošinājums ar lietu tiesībām vai paturētas īpašuma tiesības attiecībā uz prasījumu, kā arī to, kādus aktīvus aptver viņa garantija.

Lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka prasītāja būtu atbildētāja maksātnespējas procesā pieteikusi savu kreditoru prasījumu.

Tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja nav izmantojusi savas tiesības iesniegt kreditora prasījumu likumā noteiktajā termiņā atbildētāja maksātnespējas procesā, līdz ar to zaudējusi kreditora statusu un prasījuma tiesības pret parādnieku. Atbildētāja bankrota procedūra ir pabeigta, tādēļ, pat nevērtējot kreditoru pieteikšanās termiņus, atzīstams, ka prasītāja savu kreditora prasījumu vairs nevar realizēt.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka līdz maksātnespējas procesa izbeigšanas brīdim prasītāja nav iesniegusi pieteikumu par saistību izpildīšanu tiesas ceļā.

Tiesas kolēģija ņem vērā Lielbritānijas Augstākās tiesas Apliecinājumu par atbrīvojumu, ka atbildētājs 2012.gada 10.februārī saskaņā ar Lielbritānijas 1986.gada Maksātnespējas likuma 281.pantu atbrīvots no visiem parādiem.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, apmierinot prasību sprieduma pārsūdzētajā daļā attiecībā uz atbildētāju /pers. E/, konstatējusi, ka LR Uzņēmumu reģistrā ir ziņas par viņa bankrotu un atzinusi, ka nav pierādījumu faktam, ka atbildētāja saistības pret prasītāju dzēstas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta ceturto daļu tiesai bija jāizskaidro atbildētajam nepieciešamību šādus pierādījumus iesniegt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no prasītājas par labu atbildētājam /pers. E/ piedzenama nomaksātā valsts nodeva 454,66 EUR un izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu 6,27 EUR.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 194., 430., 432. un 434.pantiem, tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

Noraidīt AS /Nosaukums A/ prasību pret /pers. E/ par parāda un līgumisko procentu piedziņu.

Piedzīt no AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. E/, personas kods /personas kods/, nomaksāto valsts nodevu 454,66 EUR (četri simti piecdesmit četri *euro* un 66 centi) izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu 6,27 EUR (seši *euro* un 27 centi).

Noteikt AS /Nosaukums A/ desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 3.decembrī.

Priekšsēdētāja A.KLAIŠE

Tiesnese R.VĪVA

Tiesnese Z.ZAICEVA